

Türkiye'nin her köşesi

Christie's Müzayede Evi'nin başkan yardımcılarında biri olan Francis Russell, Türkiye ziyaretlerini **kitaplaştırarak** ülkenin her köşesini içine alan bir rehber hazırladı. Russell, 'Türkiye'de Görülecek 123 Yer- Özel Bir Büyük Tur' kitabında bu topraklarda gezerken nasıl manzaralarla karşılaşacağınızı anlatıyor.

BURAK KURU
buribaker@gmail.com

Döviz kurları almış yürümüşken, dış turizm eskisi kadar cazip değil. Neyse ki üzüntünüzü hafifletici sebepler var: İç turizm...

Gezme tutkunuzu yaşayabileceğiniz, Türkiye'deki güzellikler, 'cennet vatan' sözünü boşa çıkarmayacak nitelikte. Bu konuda ciddiym. Sözü 'buradan olmayan' birine bırakırsam daha inandırıcı olabilirim belki. Bakın mesela, dünyaca ünlü Christie's Müzayede Evi'nin başkan yardımcılarında biri olan Francis Russell, tekrar tekrar yaptığı Türkiye ziyaretlerini **kitaplaştırarak** ülkenin her köşesini içine alan bir rehber hazırladı: 'Türkiye'de Görülecek 123 Yer, Özel Bir Büyük Tur' (**Yapı Kredi Yayınları**).

Bu, ilgi gören 2010 yılındaki ilk baskının, yeni yerler eklenmiş haliyle genişletilmiş bir edisyonu. **Russell, böylelikle ilk kitapta içi yanarak dışarıda bıraktığı noktaları da rehberle ekleme şansı bulmuş.** Nurettin Elhüseyni'nin çevirisiyle, ülkemizdeki görülmeye değer kent, kasaba, köy ve anıtlara dair hem bilgi hem de şahane gözlemler okuyucuyla buluşuyor.

Güney'e hatırı sayılır bir yer veren Russell'ın uğradığı noktalardan birazını aktarayım; çoğu o şehirde yaşayanların bile kısmen bildiği yerler, antlar. Rehber bu yönüyle ülkeyi gezerken keşfetme imkânı da sunuyor: Öşk Vank, İshan, Çavuştepe, Hoşap, Şar, Isaura, Beçin, Alinda, Gerga...

Peki Türkiye'yi gezmeye nereden başlamak? İlk olarak arabayla Türkiye'ye gelen ve Edirne'yi görerek başlayan Russell şöyle diyor: "Sinan'ın Edirne'deki camisi Osmanlı mimarisinin destansı döneminin doruğunu temsil eder ve ideal olan yol, İstanbul'un olağanüstü bir silsile oluşturan selatin camilerinin görülmesinden sonra gezilmesidir. Dolayısıyla benim kurmaca seyahat planımın başlangıç noktası İstanbul olacak."

Onun seyahat planına uymak sizi Selçuklu ve Osmanlı'nın önemli anıtlarına, antikçağın Helenistik, Roma, Bizans, Ermeni ve Gürcü sit alanlarına götürecektir. Sadece anıtları dinlemeyeceksiniz bu arada. Misal: **"Türkçe ya da Kürtçe bilmeyen biri bile, yolda arabasına aldığı kişilerden epeyce şey öğrenir... Richard Chand-**

Konya'daki Karatay Medresesi

ler'ın 18'inci yüzyılda işaret ettiği gibi, Türkler meraklı ve lafazandır. Kadınlar suskun dururken, erkekler insana nereden gelip nereye gittiğini sorarlar."

Uzun süredir Türkiye'ye gelip giden Russell'ın gözlemi, sizin de bu toprakları gezerken ne gibi bir manzarayla karşılaşacağınızı az çok anlatıyor. Son söz onun gözleminin olsun... Değişim konusunda ipin ucu kaçmadan mutlaka gidip görmeniz gereken epeyi yer var çünkü: "Son 20 yılda değişen sadece kamyon süsleri değil. Eskiden özellikle İstanbul'da manzaranın göz alıcı bir unsuru olan krom kaplamalı döküntü Amerikan otomobilleri artık neredeyse yok gibi. Erkeklerde Batılı kıyafetler daha fazla görülürken, bazı yörelerin kadınlarında kara çarşaf, eskiden yaygın giyilen parlak desenli basma elbiseler ağır basıyor. Şehirler büyümüş, bu arada bazı anıtlar maalesef hasar görmüş. Birçok restorasyon programının örnek nitelikte olmasına karşın, insanda ancak üzüntü uyandıranlar da var."

Şimdiden iyi gezmeler. ■

**TÜRKİYE'DE
GÖRÜLECEK 123
YER- ÖZEL BİR
BÜYÜK TUR**

Yapı Kredi Yayınları

Francis Russell
Çeviren: Nurettin Elhüseyni
306 sayfa, 45 TL.